

Třetí pastýřský list metropolitního správce pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku, arcibiskupa olomoucko-brněnského Simeona

Vážené sestry a bratři, důstojní otcové,

Dříve, než se zamyslíme nad tím, co nás potkalo a co si počneme, chtěl bych poděkovat všem, kdo pochopili smysl mých předcházejících pastýřských listů a kdo mi vyslovili důvěru. Těm, koho jsem svým jednáním zmátl nebo vyvolal nesouhlas, se pokusím vysvětlit své pohnutky. Situace naší autokefální církve vůbec není jednoduchá a ti, kdo v ní nesou nějakou zodpovědnost, to vůbec nemají lehké. V minulých listech jsem se snažil, tak jak mne to učili moji duchovní učitelé, v jádru chyb svých bližních hledat omyl, nikoliv zlou vůli, a zbavovat je těchto chyb tím, že na omyl upozorním. Budu se snažit držet se týchž zásad, i když se zdají stále méně účinné. Mají však přátelé Kristovi jiné zbraně? Mají své předpisy, které vytvářejí jednotu pravoslaví. Ale budou-li i ty pošlapány?

Po odstoupení metropolity Kryštofa nastalo u nás typické přechodné období, pro které má naše ústava přesný scénář: Do čela církve stane Posvátný synod, jeho předseda je dočasně hlavou autokefální církve, „metropolitním správcem“, kterým jsem se stal já. Správcem osiřelé eparchie, pokud nemá pomocného biskupa, se zvolí někdo z kněží, ale jeho pravomoc je omezená jen na to, co nepřesahuje pravomoc kněze, na to, co je více administrativního charakteru. Kanonickým správcem, jaksi dozorcem nad eparchií je jmenován některý ze sousedních biskupů. On pak po celou dobu, co je eparchie uprázdněna, zajišťuje to, co přesahuje práva kněze: svěcení, potvrzení soudních výnosů a dohled na mnišstvo a monastýry. Hlavním úkolem správce eparchie je samozřejmě do čtyřiceti dnů spolu s eparchiální radou zajistit a provést volbu nového biskupa. Správcem pražské eparchie se stal otec archimandrita Marek Krupica, který však pojal svou funkci poněkud jinak, než se předpokládalo a než předpokládala církevní ústava. Kanonického biskupa že nad sebou nepotřebuje, bude-li třeba někoho vysvětit, požádá biskupa, který bude zrovna po ruce, soudní moc, která patří výhradně biskupům, převzal plně do svých rukou. Pražská eparchie se tak stala jediným pravoslavným biskupstvím na světě, které nad sebou nemělo biskupa, ale kněze. Vytkl jsem mu tuto úchytku v dopisu. Odpověděl mi, že jsem starý a senilní a že ke mně nemá úctu. Způsob výkonu své funkce nezměnil, zmocnil se však navíc metropolitní rady a její úřad takřka zrušil. Za osm měsíců svého panování sice dvakrát svolal eparchiální shromáždění na volbu biskupa, ale vždy byli předem zredukováni kandidáti tak, aby zůstali jen ti nepřijatelní. Věřící se domáhali dalších kandidátů, ale byli zamítnuti, aby nakonec bylo prohlášeno, že věřící jsou příliš roztříštěni, než aby byli schopni zvolit pražského biskupa. Že se volba pražského biskupa odloží o rok o dva, zatím se zvolí metropolita, a to tak že bude zvolen z jediného kandidáta, Rastislava prešovského, protože předepsaný protikandidát, arcibiskup pražský, nebude. Je to protiústavní, ale těm, kdo zachvátili v církvi moc, to sotva vadí. Připomínám svá slova ze závěru svého druhého pastýřského listu, že jde o posílení moci některých kněží v naší církvi, „ne moci dávat a sloužit, ale moci brát a panovat, že kdosi snad uvažuje, má-li se vůbec volit pražský biskup, když lze panovat bez něj za pomoci strachu, především strachu z chudoby.“

Myslím, že je potřeba seznámit vás podrobněji s průběhem zasedání posvátného synodu 9. prosince 2013, který vladyka Rostislav označil za převrat.

Je právem a povinností předsedy stanovit program jednání a řídit je. Bez jednoho pokynu nesmí být mluvčí přerušován, on rozhoduje o formulaci usnesení a dává hlasovat. Na tomto zasedání tři vladykové pokyny předsedy ignorovali. Vladyka Rostislav hlasoval vlastně o sobě, neboť jeho navrhli na mé místo. Není to přípustné. Vladyka Jáchym hlasoval ve chvíli, kdy podle ústavy nebyl členem Synodu. Jednali, aniž jim bylo uděleno slovo. Jejich hlasování nelze uznat za platné, stejně jako usnesení o lednovém sněmu, na kterém se dohodli, když už zasedání bylo rozpuštěno.

Právě dnes, když píše tento list, přicházejí mi první vánoční blahopřání. Slovy jednoho z nich bych rád blahopřál i vám: Moji milí, zdravím vás v předvánočním čase. Je mi líto, že jste se v posledních měsících museli dožít tak stupňujícího se neomaleného boje v touze po moci nejen ve světě, ale právě v církvi, které jste zasvětili život. Přeji Vám brzké vyřešení těchto bolestivých problémů návratem všech zúčastněných ke zdroji pokoje – k betlémskému Dítěti, jeho zaslíbení a pravdě... A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

Kristus se rodí! Oslavujte!

Váš

+ Simeon

Arcibiskup olomoucko-brněnský

Metropolitní správce pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku

Praha 18.prosince 2013